

„голѣмъ човѣкъ“, може би съ нѣкакъвъ „чинъ“ на руски баринъ, по-красивъ и по-великолѣпенъ отъ своя баща! Бащата, колкото вдумчивъ, толкова и веселъ, че синътъ ще стане ученъ, ще прослави неговото име, неговия родъ, тоя день залиталъ насамъ-нататкъ, угаждалъ на младиятъ пѣтникъ, поучавалъ го едно — друго, разправялъ му за рускитѣ нрави, свѣтвалъ го да „слуша“ Тошковича и да се прѣдпазва отъ нихилиститѣ, които „като черве“ запѣпляли изъ Русия, да си гледа „уроцитѣ“, за да се върне „ученъ“. Само една дълбока тѣга — и тогава и по-сетнѣ, засѣднала въ дѣното на бащинската душа, не могълъ да скрие даскалъ Ботю; тая тѣга се чете въ послѣднитѣ му свѣти, и въ първата (и послѣдня) сълза, която се отронила нѣкога отъ коравитѣ очи на Ботю Петковъ: „сине, помни баща и майка!“ — свършилъ послѣднитѣ си думи бащата, и дигналъ шарената кисерия къмъ мокритѣ си очи...

Заплакало дѣтето, заплакала майката, заплакалъ и твърдия баща.

Това било на Калоферския топракъ.

Оттаткъ синуртъ, който дѣлилъ Калоферската република отъ Казанлъшката олигархия — синътъ мѣрналъ послѣденъ погледъ къмъ веселия въ тѣжнитѣ си прѣдчувствия керванъ, слѣдъ което всички „анатардисбания“ изфирявали като димъ. Младиятъ Христо замечталъ за новата земя, въ която — мислилъ си той — има повече свобода и повече хора; замечталъ за новия свѣтъ отъ идеи, който ще срѣщне тамъ „отвждъ морето“; замечталъ за „новия животъ“, който го очаквалъ, и отъ който бързалъ да вкуси. „Навѣрно, и училищнитѣ другари ще сж по-други, отколкото у насъ“, продължавалъ да мечтае седемнадесетгодишния момъкъ, който започналъ да се осѣща „като освободена птица“... „Всичко трѣба да е по-друго тамъ“. И неговиятъ духъ го прѣнесалъ въ Русия, изъ сво-